

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

15 ianuarie 2013*

„Articolul 267 TFUE — Anulare a unei decizii jurisdicționale — Trimitere spre rejudecare instanței în cauză — Obligația de a se conforma deciziei de anulare — Trimitere preliminară — Posibilitate — Mediu — Convenția de la Aarhus — Directiva 85/337/CEE — Directiva 96/61/CE — Participarea publicului la luarea deciziilor — Construirea unui depozit de deșeuri — Cerere de autorizare — Secret comercial — Necomunicare a unui document publicului — Efect asupra validității deciziei de autorizare a depozitului de deșeuri — Regularizare — Evaluare a efectelor proiectului asupra mediului — Aviz final anterior aderării statului membru la Uniune — Aplicarea în timp a Directivei 85/337 — Cale de atac jurisdicțională — Măsuri provizorii — Suspendarea executării — Anularea deciziei atacate — Drept de proprietate — Atingere adusă”

În cauza C-416/10,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovacia), prin decizia din 17 august 2010, primită de Curte la 23 august 2010, în procedura

Jozef Križan,

Katarína Aksamitová,

Gabriela Kokošková,

Jozef Kokoška,

Martina Strezenická,

Jozef Strezenický,

Peter Šidlo,

Lenka Šidlová,

Drahoslava Šidlová,

Milan Šimovič,

Elena Šimovičová,

Stanislav Aksamit,

Tomáš Pitoňák,

* Limba de procedură: slovacă.

Petra Pitoňáková,
Mária Križanová,
Vladimír Mizerák,
Lubomír Pevný,
Darina Brunovská,
Mária Fišerová,
Lenka Fišerová,
Peter Zvolenský,
Katarína Zvolenská,
Kamila Mizeráková,
Anna Konfráterová,
Milan Konfráter,
Michaela Konfráterová,
Tomáš Pavlovič,
Jozef Krivošík,
Ema Krivošíková,
Eva Pavlovičová,
Jaroslav Pavlovič,
Pavol Šipoš,
Martina Šipošová,
Jozefína Šipošová,
Zuzana Šipošová,
Ivan Čaputa,
Zuzana Čaputová,
Štefan Strapák,
Katarína Strapáková,
František Slezák,

Agnesa Slezáková,

Vincent Zimka,

Elena Zimková,

Marián Šipoš,

Mesto Pezinok

împotriva

Slovenská inšpekcia životného prostredia,

cu participarea:

Ekologická skládka as,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, domnii A. Tizzano, M. Ilešič, L. Bay Larsen (raportor) și J. Malenovský, președinți de cameră, domnii A. Borg Barthet și J.-C. Bonichot, doamna C. Toader, domnii J.-J. Kasel și M. Safjan, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 ianuarie 2012,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Jozef Križan, Katarína Aksamitová, Gabriela Kokošková, Jozef Kokoška, Martina Strezenická, Jozef Strezenický, Peter Šidlo, Lenka Šidlová, Drahoslava Šidlová, Milano Šimovič, Elena Šimovičová, Stanislav Aksamit, Tomáš Pitoňák, Petra Pitoňáková, Mária Križanová, Vladimír Mizerák, Lubomír Pevný, Darina Brunovská, Mária Fišerová, Lenka Fišerová, Peter Zvolenský, Katarína Zvolenská, Kamila Mizeráková, Anna Konfráterová, Milan Konfráter, Michaela Konfráterová, Tomáš Pavlovič, Jozef Krivošík, Ema Krivošíková, Eva Pavlovičová, Jaroslav Pavlovič, Pavol Šipoš, Martina Šipošová, Jozefína Šipošová, Zuzana Šipošová, Ivan Čaputa, Zuzana Čaputová, Štefan Strapák, Katarína Strapáková, František Slezák, Agnesa Slezáková, Vincent Zimka, Elena Zimková și Marián Šipoš, de T. Kamenec și de Z. Čaputová, avokáti;
- pentru Mesto Pezinok, de J. Ondruš și de K. Siváková, avokáti;
- pentru Slovenská inšpekcia životného prostredia, de L. Fogaš, avokát;
- pentru Ekologická skládka as, de P. Kováč, avokát;
- pentru guvernul slovac, de B. Ricziová, în calitate de agent;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de D. Hadroušek, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de S. Menez, în calitate de agent;

- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de P. Oliver și de A. Tokár, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 aprilie 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Convenției privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005 (JO L 124, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 201, denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”), a articolului 191 alineatele (1) și (2) TFUE și a articolului 267 TFUE, a Directivei 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 175, p. 40, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 174), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 (JO L 156, p. 17, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 8, denumită în continuare „Directiva 85/337”), precum și a Directivei 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 257, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 183), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006 (JO L 33, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 15, p. 212, denumită în continuare „Directiva 96/61”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Križan și alți 43 de reclamanți persoane fizice, locuitori ai orașului Pezinok, precum și Mesto Pezinok (municipalitatea orașului Pezinok), pe de o parte, și Slovenská inšpekcia životného prostredia (Inspekția Mediului din Slovacia, denumită în continuare „inšpekcia”), pe de altă parte, privind legalitatea unor decizii ale autorității administrative prin care au fost autorizate construirea și exploatarea de către Ekologická skládka as (denumită în continuare „Ekologická skládka”), intervenientă în litigiul principal, a unui depozit de deșeuri.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 Articolul 6 din Convenția de la Aarhus, intitulat „Participarea publicului la decizii privind activități specifice”, prevede la alineatele (1), (2), (4) și (6):

„(1) Fiecare parte:

- (a) aplică dispozițiile prezentului articol deciziilor de acordare sau neacordare a autorizației pentru activitățile propuse de tipul celor enumerate în anexa I;

[...]

(2) Publicul interesat este informat, fie printr-o notificare publică, fie individual, după caz, într-o etapă incipientă a procedurii de luare a deciziei privind mediul, în timp util și într-un mod corespunzător și eficient cu privire la următoarele aspecte, *inter alia*:

[...]

(d) procedura prevăzută, inclusiv modul și momentul în care următoarele informații pot fi furnizate:

[...]

(iv) autoritatea publică de la care se pot obține informații relevante și în cadrul căreia au fost depuse informațiile respective în vederea examinării lor de către public;

[...]

(4) Fiecare parte prevede participarea publicului din etapa incipientă a procesului, în momentul în care toate opțiunile și soluțiile sunt posibile, iar publicul poate avea o influență reală.

[...]

(6) Fiecare parte cere autorităților publice competente să asigure pentru publicul interesat, gratuit, la cerere, în cazul în care așa prevede legislația internă, și de îndată ce sunt disponibile, acces în vederea examinării tuturor informațiilor relevante pentru luarea deciziilor prevăzute la prezentul articol care sunt disponibile în cursul procedurii de participare a publicului, fără a aduce atingere dreptului părților de a refuza dezvăluirea anumitor informații în conformitate [printre altele] cu articolul 4 [alineatul (4)].

[...]”

4 Articolul 9 din convenția menționată, intitulat „Accesul la justiție”, prevede la alineatele (2) și (4):

„(2) Fiecare parte, în cadrul legislației interne proprii, se asigură că membrii publicului interesat:

[...]

(b) [...] au acces la o cale de atac în fața unei instanțe judiciare și/sau a unui alt organism independent și imparțial stabilit prin lege pentru a contesta legalitatea de fond și de procedură a oricărei decizii, acțiuni sau omiteri care intră sub incidența dispozițiilor articolului 6 și, în cazul în care se prevede acest lucru în legislația internă și fără a aduce atingere alineatului (3) menționat în continuare, a altor dispoziții relevante ale prezentei convenții.

[...]

(4) În plus față de alineatul (1) și fără a-i aduce atingere, procedurile prevăzute la alineatele (1), (2) și (3) prevăd căi de atac adecvate și eficiente, inclusiv prin măsuri provizorii, după caz, și sunt oneste, echitabile, oportune și nu exagerat de costisitoare [...]”

5 Punctul 5 din anexa I la Convenția de la Aarhus menționează, printre activitățile avute în vedere la articolul 6 alineatul (1) litera (a) din aceasta:

„Gestionarea deșeurilor:

[...]

— depozite cu o capacitate de peste 10 tone pe zi sau cu o capacitate totală de peste 25 000 de tone, cu excepția depozitelor controlate de deșeuri inerte.”

Dreptul Uniunii

Directiva 85/337

6 Articolul 1 alineatul (2) din Directiva 85/337 definește noțiunea „autorizație” ca reprezentând „decizia autorității sau a autorităților competente care împuternicesc inițiatorul proiectului să își realizeze proiectul”.

7 Articolul 2 din directiva menționată este formulat după cum urmează:

„(1) Statele membre adoptă toate măsurile necesare pentru a asigura că, înaintea acordării autorizației, proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului, în temeiul, *inter alia*, al naturii, al dimensiunii și al localizării lor, sunt supuse unei cereri de autorizare și unei evaluări a efectelor lor. Aceste proiecte sunt definite la articolul 4.

(2) Evaluarea efectelor asupra mediului poate fi integrată în cadrul procedurilor existente de autorizare a proiectelor în statele membre sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, în cadrul altor proceduri sau în cadrul procedurilor care urmează a fi stabilite în conformitate cu obiectivele prezentei directive.

[...]”

Directiva 96/61

8 În considerentul (23) al Directivei 96/61 se afirmă:

„[...] pentru a informa publicul cu privire la modul de operare a instalațiilor și la efectele lor potențiale asupra mediului și pentru a garanta transparența procesului de acordare a autorizațiilor pe întreg teritoriul Comunității, publicul trebuie să aibă acces, înainte de luarea oricărei decizii, la informațiile referitoare la cererile de autorizații pentru noile instalații [...]”

9 Articolul 1 din directiva menționată, intitulat „Scopul și domeniul de aplicare”, prevede:

„Scopul prezentei directive este de a realiza prevenirea și controlul integrat al poluării care rezultă din activitățile enumerate în anexa I. Prezenta directivă stabilește măsurile destinate prevenirii sau, în cazul în care aceasta nu este posibilă, reducerii emisiilor în aer, apă sau sol care provin din activitățile menționate anterior, inclusiv măsurile referitoare la deșeuri, pentru a se atinge un nivel înalt de protecție a mediului în ansamblul său, fără a aduce atingere Directivei [85/337] și altor prevederi comunitare relevante.”

10 Articolul 15 din această directivă, intitulat „Accesul la informație și participarea publicului la procedura de autorizare”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că publicul în cauză beneficiază de șanse timpurii și efective de a participa la procedura:

— de emiteră a permiselor pentru instalații noi;

[...]

Procedura prevăzută în anexa V se aplică în scopul acestei participări.

[...]

(4) [Alineatul (1), printre altele,] se aplică sub rezerva restricțiilor prevăzute la articolul 3 alineatele (2) și (3) din Directiva 90/313/CEE [a Consiliului din 7 iunie 1990 privind libertatea de acces la informații în domeniul mediului (JO L 158, p. 56)].

[...]”

- 11 Articolul 15a din Directiva 96/61, intitulat „Accesul la justiție”, este formulat după cum urmează:

„Statele membre se asigură, în conformitate cu sistemul legislativ intern aplicabil, că membrii publicului interesat:

[...]

au acces la o cale de atac în fața unei instanțe sau a unui organism independent sau imparțial instituit în conformitate cu legea, prin care este contestată legalitatea de fond sau de procedură a deciziilor, a acțiunilor sau a omisiunilor care intră sub incidența dispozițiilor privind participarea publicului din prezenta directivă.

[...]

Orice astfel de procedură trebuie să fie corectă, echitabilă, rapidă și cu un cost care nu este prohibitiv.

[...]”

- 12 Anexa I la Directiva 96/61, intitulată „Categoriile de activități industriale menționate la articolul 1”, se referă, la punctul 5.4, la „[r]ampele de gunoi care primesc peste 10 tone pe zi sau cu o capacitate totală de peste 25 000 de tone, cu excepția rampelor de gunoi pentru deșeuri inerte”.
- 13 Anexa V la directiva menționată, intitulată „Participarea publicului la luarea deciziilor”, prevede printre altele:

„1. Publicul este informat (prin anunțuri publice sau prin alte mijloace adecvate, precum mijloacele electronice, în cazul în care sunt disponibile) cu privire la următoarele aspecte la începutul procedurii de luare a unei decizii sau de îndată ce pot fi furnizate informații în limite rezonabile:

[...]

(c) detalii privind autoritățile competente responsabile de luarea deciziei, cele de la care pot fi obținute informații relevante, cele cărora le pot fi prezentate observații sau întrebări și detalii privind termenele pentru transmiterea observațiilor și a întrebărilor;

[...]

(f) o precizare a orelor și a locurilor în care sau a mijloacelor prin care vor fi oferite informațiile relevante;

[...]”

Directiva 2003/4

- 14 Considerentul (16) al Directivei 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313 (JO L 41, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 200) este formulat după cum urmează:

„Dreptul la informație înseamnă că dezvăluirea informațiilor este regula generală și că autoritățile publice pot refuza o cerere de informații despre mediu în cazuri specifice și clar definite. Motivele de refuz trebuie interpretate în mod restrictiv, iar interesul public în numele căruia este dezvăluită informația trebuie comparat cu interesul servit de refuz. Motivele de refuz trebuie să îi fie prezentate solicitantului în termenul prevăzut de prezenta directivă.”

- 15 Articolul 4 alineatele (2) și (4) din directiva menționată prevede printre altele:

„(2) Statele membre pot prevedea ca cererea de informații despre mediu să fie refuzată în cazul în care dezvăluirea informațiilor respective ar afecta în mod negativ:

[...]

- (d) confidențialitatea informațiilor comerciale sau industriale, în cazul în care legislația internă sau comunitară prevede o astfel de confidențialitate în vederea protejării intereselor economice legitime, inclusiv a interesului public privind păstrarea confidențialității statisticilor și a secretului fiscal;

[...]

Motivele de refuz menționate [printre altele la alineatul (2)] se interpretează în mod restrictiv, ținându-se seama de interesul public servit de dezvăluire în cazul respectiv. În fiecare caz în parte interesul public servit de dezvăluire trebuie comparat cu interesul servit de refuz. [...]

[...]

- (4) Informațiile despre mediu deținute de către sau pentru o autoritate publică care fac obiectul unei cereri sunt puse la dispoziția solicitantului parțial în cazul în care pot fi separate informații care intră în sfera de aplicare a alineatului (1) literele (d) și (e) sau a alineatului (2) de restul informațiilor solicitate.”

Directiva 2003/35

- 16 În considerentul (5) al Directivei 2003/35 se afirmă că legislația Uniunii ar trebui aliniată în mod adecvat la Convenția de la Aarhus în vederea ratificării acesteia.

Dreptul slovac

Normele de procedură

- 17 Articolul 135 alineatul 1 din codul de procedură civilă prevede:

„[...] Instanța trebuie de asemenea să urmeze deciziile adoptate de Ústavný súd Slovenskej republiky sau de Curtea Europeană a Drepturilor Omului care privesc drepturile și libertățile fundamentale.”

- 18 Articolul 56 alineatul 6 din Legea nr. 38/1993 privind organizarea, normele de procedură și statutul judecătorilor Ústavný súd Slovenskej republiky, în versiunea aplicabilă situației de fapt din litigiul principal, prevede:

„În cazul în care Ústavný súd Slovenskej republiky anulează o decizie, o măsură sau o altă acțiune valabilă și trimite cauza spre reexaminare, autorul deciziei, al măsurii sau al acțiunii în cauză este obligat să reexamineze cauza și să se pronunțe din nou. Acesta trebuie, în cadrul respectivei proceduri sau al respectivului demers, să urmeze pravny názor [aprecierea juridică] a Ústavný súd Slovenskej republiky.”

Dispozițiile referitoare la evaluarea efectelor asupra mediului, la normele de urbanism și la autorizațiile integrate

– Legea nr. 24/2006

- 19 Articolul 1 alineatul 1 din Legea nr. 24/2006 privind evaluarea efectelor asupra mediului și de modificare a unor legi, în versiunea aplicabilă situației de fapt din litigiul principal, prevede:

„Prezenta lege reglementează:

- a) procesul de evaluare, de către profesioniști și de către public, a eventualelor efecte asupra mediului

[...]

2. ale activităților aflate în stadiul de proiect, înaintea adoptării deciziei prin care se stabilește locul în care vor fi realizate sau înaintea autorizării lor în conformitate cu reglementările specifice.

[...]”

- 20 Articolul 37 din legea menționată prevede:

„[...]”

- 6) Termenul de validitate al avizului final referitor la o activitate este de trei ani de la data emiterii sale. Avizul final își păstrează validitatea dacă este inițiată în acest termen, în conformitate cu reglementările specifice, o procedură de stabilire a locului de realizare a activității sau de autorizare a acesteia.

- 7) Validitatea avizului final referitor la o activitate poate fi prelungită la cererea solicitantului cu doi ani, cu posibilitatea unei noi prelungiri în cazul în care acesta face în scris dovada faptului că activitatea la care se referă proiectul și condițiile pe teren nu au suferit modificări substanțiale, că nu a survenit niciun element nou legat de conținutul material al raportului de evaluare a activității și că nu au fost puse la punct tehnologii noi care să fie utile pentru realizarea activității la care se referă proiectul. Decizia de a prelungi validitatea avizului final privind activitatea revine organismului competent.”

- 21 Articolul 65 alineatul 5 din legea menționată precizează:

„În cazul în care avizul final a fost emis înainte de 1 februarie 2006 și procedura de autorizare a activității supuse evaluării nu a fost inițiată în conformitate cu reglementările specifice, este necesar să se solicite ministerului o prelungire a valabilității sale, în conformitate cu articolul 37 alineatul 7.”

– Legea nr. 50/1976

- 22 Articolul 32 din Legea nr. 50/1976 privind codul de urbanism, în versiunea aplicabilă situației de fapt din litigiul principal, prevede:

„Amplasarea unei instalații, modificarea utilizării terenurilor și protejarea unor interese majore pe teren pot fi realizate numai pe baza unei decizii de urbanism adoptate sub forma unei

a) decizii de amplasare a unei instalații;

[...]”

– Legea nr. 245/2003

- 23 Articolul 8 alineatele 3 și 4 din Legea nr. 245/2003 privind prevenirea și controlul integrat al poluării și de modificare a unor legi, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 532/2005 (denumită în continuare „Legea nr. 245/2003”), prevede:

„3 În cazul în care este vorba despre o autorizație de exploatare integrată care necesită în același timp o autorizație de construire a unei noi instalații sau de modificare a unei instalații existente, procedura cuprinde și o procedură de urbanism, o procedură de modificare înainte finalizării instalației și o procedură de autorizare a unor lucrări de amenajare.

4 Nu sunt incluse în autorizația integrată procedura de urbanism, evaluarea efectelor instalației asupra mediului și nici stabilirea condițiilor pentru prevenirea accidentelor industriale grave.”

- 24 Articolul 11 alineatul 2 din legea menționată precizează:

„La cerere[a de autorizație integrată] se vor anexa:

[...]

c) avizul final rezultat din procesul de evaluare a efectelor asupra mediului, în cazul în care activitatea întreprinderii necesită acest lucru;

[...]

g) decizia de urbanism, în cazul în care este vorba despre o nouă întreprindere sau despre extinderea unei întreprinderi existente [...].”

- 25 Articolul 12 din legea menționată, intitulat „Începerea procedurii”, prevede:

„[...]

2) După ce a constatat că cererea este completă și a stabilit care sunt părțile la procedură și organele implicate, administrația

[...]

c) [...] publică pe site-ul său internet cererea, cu excepția anexelor care nu sunt disponibile în format electronic, și, timp de cel puțin 15 zile, publică în avizierul său oficial informațiile esențiale referitoare la cererea introdusă, la întreprindere și la operatorul acesteia,

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

Procedura administrativă

- 26 La 26 iunie 1997, Mesto Pezinok a adoptat Regulamentul general nr. 2/1997 referitor la planul de urbanism, care prevedea printre altele amplasarea unui depozit de deșeuri într-o excavație folosită pentru extragerea de argilă pentru fabricarea de cărămizi, numită „Nová jama” (noua excavație).
- 27 Pe baza unui raport de evaluare a unui proiect de amplasare a unui depozit de deșeuri prezentat de Pezinské tehelne as la 16 decembrie 1998, Ministerul Mediului a efectuat în anul 1999 o evaluare a efectelor asupra mediului. Acesta a emis un aviz final la 26 iulie 1999.
- 28 La 7 august 2002, Ekologická skládka a prezentat serviciului competent din cadrul Mesto Pezinok o cerere de emitere a unei decizii de urbanism cu privire la amplasarea unui depozit de deșeuri în Nová jama.
- 29 La 27 martie 2006, la cererea Pezinské tehelne as, Ministerul Mediului a prelungit validitatea avizului său final din 26 iulie 1999 până la 1 februarie 2008.
- 30 Prin decizia din 30 noiembrie 2006, în forma sa rezultată dintr-o decizie a Krajský stavebný úrad v Bratislave (Serviciul regional de urbanism al orașului Bratislava) din 7 mai 2007, Mesto Pezinok a autorizat, la cererea Ekologická skládka, amplasarea unui depozit de deșeuri în Nová jama.
- 31 În urma unei cereri de acordare a unei autorizații integrate prezentate la 25 septembrie 2007 de Ekologická skládka, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (Inspectoratul de Mediu din Slovacia, Autoritatea de inspecție a mediului din Bratislava, denumit în continuare „inșpektorát”), a inițiat o procedură integrată în temeiul Legii nr. 245/2003, actul de transpunere a Directivei 96/61. La 17 octombrie 2007, împreună cu serviciile publice de protecție a mediului, aceasta a publicat cererea respectivă, stabilind un termen de 30 de zile pentru depunerea observațiilor de către public și de către serviciile statului implicate.
- 32 Întrucât reclamantii din litigiul principal au invocat caracterul incomplet al cererii de acordare a unei autorizații integrate prezentate de Ekologická skládka, dat fiind că nu cuprindea în anexă, astfel cum prevede articolul 11 alineatul 2 litera g) din Legea nr. 245/2003, decizia de urbanism privind amplasarea depozitului de deșeuri, inșpektorát a suspendat procedura integrată la 26 noiembrie 2007 și a solicitat comunicarea acestei decizii.
- 33 La 27 decembrie 2007, Ekologická skládka a transmis decizia menționată indicând că o considera un document acoperit de secretul comercial. Pe baza acestei indicații, inșpektorát nu a pus documentul în cauză la dispoziția reclamantilor din litigiul principal.
- 34 La 22 ianuarie 2008, inșpektorát a acordat Ekologická skládka o autorizație integrată pentru construirea instalației „Pezinok – depozit de deșeuri” și pentru exploatarea acesteia.
- 35 Reclamantii din litigiul principal au contestat această decizie la inșpekcia, organism cu atribuții de protecție a mediului care se pronunță în a doua instanță. Acest organism a decis să publice decizia de urbanism privind amplasarea depozitului de deșeuri la avizierul oficial între 14 martie și 14 aprilie 2008.

36 În cadrul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță, reclamantii din litigiul principal au invocat printre altele eroarea de drept constând în inițierea procedurii integrate fără a dispune de decizia de urbanism privind amplasarea depozitului de deșeuri și, după transmiterea acestei decizii, fără a fi realizată publicarea acesteia, pe motivul că ar fi reprezentat un document acoperit de secretul comercial.

37 Prin decizia din 18 august 2008, inșpekcia a respins contestația, considerând-o nefondată.

Procedura judiciară

38 Reclamantii din litigiul principal au formulat o acțiune împotriva deciziei adoptate la 18 august 2008 de inșpekcia la Krajský súd Bratislava (Curtea Regională din Bratislava), competentă să se pronunțe în primă instanță în materie administrativă. Prin hotărârea din 4 decembrie 2008, instanța menționată a respins acțiunea.

39 Reclamantii din litigiul principal au formulat apel împotriva acestei hotărâri la Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovacie).

40 Prin ordonanța din 6 aprilie 2009, instanța menționată a suspendat executarea autorizației integrate.

41 Prin hotărârea din 28 mai 2009, instanța respectivă a infirmat hotărârea pronunțată de Krajský súd Bratislava și a anulat decizia adoptată de inșpekcia la 18 august 2008, precum și decizia adoptată de inșpektorát la 22 ianuarie 2008, constatând în esență că autoritățile competente nu au respectat normele care reglementează participarea publicului interesat la procedura integrată și că nu au evaluat în mod suficient efectele asupra mediului ale construirii depozitului de deșeuri.

42 Ekologická skládka a sesizat Ústavný súd Slovenskej republiky (Curtea Constituțională a Republicii Slovacie), la 25 iunie 2009, cu privire la neconstituționalitatea ordonanței adoptate de Najvyšší súd Slovenskej republiky la 6 aprilie 2009 și, la 3 septembrie 2009, cu privire la neconstituționalitatea hotărârii adoptate de această instanță la 28 mai 2009.

43 Prin hotărârea din 27 mai 2010, Ústavný súd Slovenskej republiky a stabilit că Najvyšší súd Slovenskej republiky a încălcat dreptul fundamental al Ekologická skládka la protecție jurisdicțională, recunoscut prin articolul 46 alineatul 1 din Constituție, dreptul său fundamental de proprietate, recunoscut prin articolul 20 alineatul 1 din Constituție, și dreptul la exercitarea netulburată a folosinței bunului său, recunoscut prin articolul 1 din Protocolul adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.

44 Ústavný súd Slovenskej republiky a considerat în special că Najvyšší súd Slovenskej republiky nu a ținut seama de toate principiile aplicabile în ceea ce privește procedura administrativă și că a depășit limitele competenței sale prin faptul că a examinat legalitatea procedurii și a deciziei de evaluare a efectelor asupra mediului în condițiile în care reclamantii nu le contestaseră și nu era competentă să se pronunțe în privința acestora.

45 În consecință, prin hotărârea pronunțată, Ústavný súd Slovenskej republiky a anulat ordonanța și hotărârea atacate și a trimis cauza spre rejudecare la Najvyšší súd Slovenskej republiky.

46 Najvyšší súd Slovenskej republiky arată că mai mulți participanți la procedura pendinte în fața sa susțin că este obligată să urmeze hotărârea adoptată de Ústavný súd Slovenskej republiky la 27 mai 2010. Cu toate acestea, Najvyšší súd Slovenskej republiky subliniază că are în continuare îndoieli cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii a deciziilor contestate.

47 În acest context, Najvyšší súd Slovenskej republiky a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Dreptul [Uniunii] (mai precis articolul 267 TFUE) impune sau permite instanței supreme a unui stat membru să adreseze «din oficiu» [Curții] o întrebare preliminară inclusiv în cazul în care situația din litigiul principal este următoarea: instanța constituțională a anulat hotărârea instanței supreme, care era întemeiată în principal pe aplicarea dreptului [Uniunii] în domeniul protecției mediului, obligând această instanță să respecte aprecierile juridice ale instanței constituționale, întemeiate pe încălcarea drepturilor constituționale procedurale și materiale ale unei părți la procedura jurisdicțională, fără a lua în considerare deloc aspectele de drept [al Uniunii] ale litigiului? Cu alte cuvinte: în cazul în care instanța constituțională, în calitate de instanță de ultim grad, nu a ajuns în această procedură la concluzia că este necesar să adreseze o întrebare preliminară [Curții] și a exclus provizoriu aplicarea dreptului la un mediu corespunzător și la protecția acestuia în litigiul principal?
- 2) Este posibilă realizarea obiectivului fundamental al prevenirii integrate – definit în special în considerentele (8), (9) și (23) ale Directivei [96/61], precum și la articolele 1 și 15 din aceasta și, în general, în dreptul [Uniunii] privind mediul –, cu alte cuvinte, prevenirea și reducerea poluării mediului inclusiv prin participarea publicului la obiectivul de a atinge un nivel ridicat de protecție a mediului în ansamblul său, prin intermediul unei proceduri în care publicului interesat nu îi este garantat, la începutul procedurii privind prevenirea integrată, accesul la întreaga documentație relevantă (dispozițiile articolului 6 coroborate cu dispozițiile articolului 15 din Directiva [96/61]), în special la decizia de amplasare a unei instalații – depozit de deșeuri, dar în care, în cadrul procedurii în primă instanță, documentul lipsă este prezentat ulterior solicitanților cu condiția de a nu fi divulgat celorlalte părți la procedură, întrucât este vorba despre un document acoperit de secretul comercial, în condițiile în care se poate considera în mod întemeiat că decizia privind amplasarea instalației (în special motivarea acesteia) va influența în mod substanțial sugestiile, observațiile sau alte propuneri depuse?
- 3) Sunt îndeplinite obiectivele Directivei [85/337], în special din punctul de vedere al dreptului mediului al Uniunii și mai precis din punctul de vedere al condiției prevăzute la articolul 2, potrivit căreia, înainte de a fi autorizate, anumite proiecte trebuie să fi fost evaluate în ceea ce privește efectele lor asupra mediului, în cazul în care avizul inițial, adoptat de Ministerul Mediului în anul 1999, prin care fusese încheiată în trecut o procedură de evaluare a efectelor asupra mediului este prelungit după mai mulți ani printr-o simplă decizie, fără a se desfășura mai întâi o nouă procedură de evaluare a efectelor asupra mediului? Cu alte cuvinte, se poate considera că, odată emisă, o decizie adoptată în temeiul Directivei [85/337] are o validitate nelimitată?
- 4) Condiția generală prevăzută de Directiva [96/61] (în special în preambulul acesteia și la articolele 1 și 15a) – în temeiul căreia fiecare stat membru asigură prevenirea și reducerea poluării mediului inclusiv prin punerea la dispoziția publicului interesat a unor căi de atac administrative sau jurisdicționale corecte, echitabile și rapide – coroborată cu articolul 10a din Directiva [85/337], precum și cu articolul 6 și cu articolul 9 alineatele (2) și (4) din Convenția de la Aarhus cuprinde și posibilitatea publicului menționat de a solicita adoptarea unei măsuri provizorii, administrative sau jurisdicționale în temeiul dreptului național (de exemplu, o ordonanță de suspendare a caracterului executoriu al autorizației integrate), care să permită în mod provizoriu, cu alte cuvinte, până la decizia pe fond, întreruperea realizării instalației proiectate?
- 5) Este posibil ca printr-o hotărâre judecătorească ce îndeplinește condițiile prevăzute de Directiva [96/61], de Directiva [85/337] sau la articolul 9 alineatele (2)-(4) din Convenția de la Aarhus – în aplicarea dreptului publicului, prevăzut în dispozițiile respective, la o protecție jurisdicțională echitabilă în temeiul articolului 191 alineatele (1) și (2) [TFUE] privind politica Uniunii Europene în domeniul mediului – să se aducă atingere în mod nelegitim dreptului de proprietate al unui

operator asupra instalației, astfel cum este acesta garantat, de exemplu, prin articolul 1 din Protocolul adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de exemplu prin anularea, în cadrul unei proceduri judiciare, a autorizației integrate definitive acordate în mod valabil solicitantului pentru o nouă instalație?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- 48 Inšpekcia, Ekologická skládka și guvernul slovac contestă, invocând diverse argumente, admisibilitatea cererii de decizie preliminară sau a unora dintre întrebările adresate.
- 49 În primul rând, potrivit inšpekcia și Ekologická skládka, toate întrebările adresate sunt inadmisibile întrucât se referă la situații care sunt reglementate în totalitate de norme interne, și anume de actele care transpun Directivele 85/337 și 96/61. Ekologická skládka deduce din aceasta că directivele menționate sunt lipsite de efect direct, pe când inšpekcia consideră că sunt suficient de clare pentru a face ca trimiterea preliminară să fie inutilă. Inšpekcia susține de asemenea că întrebările preliminare ar fi trebuit să fie adresate în cadrul primei etape a procedurii desfășurate în fața Najvyšší súd Slovenskej republiky. De asemenea, Ekologická skládka consideră că aceste întrebări sunt inutile întrucât Najvyšší súd Slovenskej republiky este în prezent obligată să urmeze aprecierea juridică a Ústavný súd Slovenskej republiky și că niciuna dintre părțile din litigiul principal nu a solicitat ca respectivele întrebări să fie adresate Curții.
- 50 În al doilea rând, Ekologická skládka susține că separarea stabilită de dreptul național între procedura integrată, procedura de urbanism și evaluarea efectelor asupra mediului face ca cea de a doua și cea de a treia întrebare să fie lipsite de relevanță pentru soluția care va fi dată în cadrul procedurii principale. Potrivit inšpekcia, această separare justifică inadmisibilitatea celei de a treia, a celei de a patra și a celei de a cincea întrebări. Astfel, aceasta ar avea drept consecință faptul că un viciu care afectează decizia de urbanism sau evaluarea efectelor asupra mediului nu are nicio influență în ceea ce privește legalitatea autorizației integrate.
- 51 În al treilea rând, Ekologická skládka și guvernul slovac consideră că cea de a patra întrebare are un caracter ipotetic. Pe de o parte, măsurile provizorii dispuse de Najvyšší súd Slovenskej republiky prin ordonanța din 6 aprilie 2009 ar fi în prezent lipsite de orice efect. Pe de altă parte, întrebarea nu ar fi relevantă pentru procedura aflată în curs de desfășurare în fața instanței de trimitere, întrucât aceasta din urmă nu se referă la dispunerea unor noi măsuri provizorii, ci la validitatea deciziilor administrative contestate.
- 52 În al patrulea și ultimul rând, Ekologická skládka susține că și a cincea întrebare prezintă un caracter ipotetic întrucât privește decizia pe care Najvyšší súd Slovenskej republiky o va pronunța la finalul procedurii principale. În plus, această întrebare ar fi de asemenea inadmisibilă deoarece privește interpretarea dreptului constituțional național.
- 53 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, numai instanța națională, care este sesizată cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată, are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate au ca obiect interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (Hotărârea din 10 martie 2009, Hartlauer, C-169/07, Rep., p. I-1721, punctul 24, și Hotărârea din 19 iulie 2012, Garkalns, C-470/11, punctul 17).

- 54 Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de relevanță. Curtea nu poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională decât dacă este evident că interpretarea dreptului Uniunii solicitată nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt sau de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care îi sunt adresate (Hotărârea din 1 iunie 2010, Blanco Pérez și Chao Gómez, C-570/07 și C-571/07, Rep., p. I-4629, punctul 36, și Hotărârea din 5 iulie 2012, Geistbeck, C-509/10, punctul 48).
- 55 Or, argumentul referitor la caracterul complet al dreptului național nu permite să se ajungă la concluzia că interpretarea normelor de drept al Uniunii citate de instanța de trimitere ar fi vădit lipsită de orice legătură cu litigiul principal, cu atât mai mult cu cât nu se contestă faptul că dispozițiile naționale aplicabile sunt în parte măsuri de transpunere a unor acte ale Uniunii. Prin urmare, acest argument nu este suficient pentru a răsturna prezumția de relevanță evocată la punctul anterior.
- 56 Trebuie să se constate că pretinsa lipsă a efectului direct al directivelor în cauză nu schimbă această concluzie întrucât Curtea este competentă, potrivit articolului 267 TFUE, să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea actelor adoptate de instituțiile Uniunii, indiferent dacă sunt sau nu sunt direct aplicabile (Hotărârea din 10 iulie 1997, Maso și alții, C-373/95, Rec., p. I-4051, punctul 28, Hotărârea din 16 iulie 2009, Futura Immobiliare și alții, C-254/08, Rep., p. I-6995, punctul 34, precum și Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, punctul 89). Pe de altă parte, în ceea ce privește eventuala inutilitate a cererii de decizie preliminară, determinată de faptul că normele aplicabile ar fi clare, trebuie amintit că articolul 267 TFUE permite întotdeauna unei instanțe naționale ca, în cazul în care consideră oportun, să adreseze Curții întrebări de interpretare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 mai 2011, Stichting Natuur en Milieu și alții, C-165/09-C-167/09, Rep., p. I-4599, punctul 52, precum și jurisprudența citată).
- 57 În ceea ce privește celelalte argumente invocate de inšpekcia și de Ekologická skládka pentru a demonstra inadmisibilitatea întregii cereri de decizie preliminară, acestea se referă la obiectul primei întrebări și vor fi, așadar, apreciate de Curte în cadrul examinării acestei întrebări.
- 58 În ceea ce privește elementele referitoare la separarea diferitor proceduri în dreptul național, este important de subliniat că modul în care instanța de trimitere concepe consecințele care trebuie să decurgă din această separare din perspectiva dreptului național este total diferit de cel în care sunt concepute aceste diferențe de inšpekcia și de Ekologická skládka. Or, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, atribuțiile Curții și cele ale instanței de trimitere sunt în mod clar distincte și este numai de competența acesteia din urmă să interpreteze legislația națională (Hotărârea din 17 iunie 1999, Piaggio, C-295/97, Rec., p. I-3735, punctul 29, și Hotărârea din 17 iulie 2008, Corporación Dermoestética, C-500/06, Rep., p. I-5785, punctul 21). În consecință, elementele menționate nu sunt suficiente pentru a demonstra că întrebările adresate nu au în mod vădit nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului.
- 59 În ceea ce privește admisibilitatea celei de a patra întrebări, reiese din decizia de trimitere că Najvyšší súd Slovenskej republiky a adoptat noi măsuri provizorii având ca obiect suspendarea efectelor deciziilor în discuție în litigiul principal. În plus, Ekologická skládka precizează în observațiile sale scrise că a considerat util să atace respectivele măsuri. În aceste condiții, nu reiese că a patra întrebare ar putea fi considerată ca fiind ipotetică.
- 60 În sfârșit, în ceea ce privește admisibilitatea celei de a cincea întrebări, nu se contestă că Ústavný súd Slovenskej republiky a stabilit că Najvyšší súd Slovenskej republiky a încălcat dreptul de proprietate al Ekologická skládka prin hotărârea sa din 28 mai 2009, prin care se constata că autorizația integrată fusese acordată în condiții incompatibile cu dreptul Uniunii. În măsura în care instanța de trimitere are în continuare îndoieli cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii a deciziilor atacate în cauza

principală, a cincea întrebare nu are un caracter pur ipotetic. Pe de altă parte, reiese din modul de redactare a respectivei întrebări că aceasta nu se referă la interpretarea dreptului constituțional național.

61 În consecință, întrebările adresate de instanța de trimitere trebuie declarate admisibile.

Cu privire la prima întrebare

62 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 267 TFUE trebuie interpretat în sensul că o instanță națională poate sesiza din oficiu Curtea cu o cerere de decizie preliminară chiar dacă instanța respectivă se pronunță în urma unei trimeri spre rejudecare după casarea primei sale decizii de către instanța constituțională a statului membru în cauză și chiar dacă o normă națională o obligă să soluționeze litigiul urmând poziția juridică exprimată de această din urmă instanță. Instanța de trimitere ridică de asemenea problema dacă articolul 267 TFUE trebuie interpretat în sensul că obligă această instanță națională să sesizeze Curtea în condițiile în care deciziile sale pot face, în fața unei instanțe constituționale, obiectul unei căi de atac limitate la examinarea unei eventuale încălcări a drepturilor și a libertăților garantate de Constituția națională sau de o convenție internațională.

63 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, prin intermediul primei întrebări adresate, Najvyšší súd Slovenskej republiky solicită de asemenea să se stabilească dacă dreptul Uniunii îi permite să înlăture aplicarea unei norme naționale care îi interzice să invoce un motiv întemeiat pe încălcarea acestui drept care nu a fost invocat de părțile din litigiul principal. Cu toate acestea, reiese din decizia de trimitere că această întrebare nu privește decât Directiva 85/337 și, în consecință, Curtea va trebui să se pronunțe asupra acestui aspect numai dacă reiese, în raport cu răspunsul care va fi dat la cea de a treia întrebare, că această directivă este aplicabilă în litigiul principal.

64 Referitor la celelalte aspecte ale primei întrebări preliminare, potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 267 TFUE conferă instanțelor naționale cea mai largă posibilitate de a sesiza Curtea în măsura în care consideră că o cauză pendinte ridică probleme care impun interpretarea sau aprecierea validității dispozițiilor de drept al Uniunii necesare în vederea soluționării litigiului dedus judecării acestora (Hotărârea din 27 iunie 1991, Mecanarte, C-348/89, Rec., p. I-3277, punctul 44, și Hotărârea din 5 octombrie 2010, Elchinov, C-173/09, Rep., p. I-8889, punctul 26).

65 Articolul 267 TFUE conferă, așadar, instanțelor naționale posibilitatea, iar în anumite circumstanțe le impune obligația de a efectua o trimitere preliminară în cazul în care constată, fie din oficiu, fie la cererea părților, că fondul litigiului privește un aspect vizat la primul paragraf al acestui articol (Hotărârea din 10 iulie 1997, Palmisani, C-261/95, Rec., p. I-4025, punctul 20, și Hotărârea din 21 iulie 2011, Kelly, C-104/10, Rep., p. I-6813, punctul 61). De aceea, faptul că părțile din acțiunea principală nu au invocat în fața instanței de trimitere o problemă de drept al Uniunii nu se opune posibilității sesizării Curții de către această instanță (Hotărârea din 16 iunie 1981, Salonia, 126/80, Rec., p. 1563, punctul 7, și Hotărârea din 8 martie 2012, Huet, C-251/11, punctul 23).

66 Astfel, trimiterea preliminară se întemeiază pe un dialog între instanțe, a cărui declanșare depinde în întregime de aprecierea pe care o face instanța națională asupra pertinentei și necesității trimerii menționate (Hotărârea din 16 decembrie 2008, Cartesio, C-210/06, Rep., p. I-9641, punctul 91, și Hotărârea din 9 noiembrie 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, Rep., p. I-10847, punctul 29).

67 Pe de altă parte, existența unei norme de procedură naționale nu poate să pună în discuție posibilitatea pe care o au instanțele naționale de a sesiza Curtea cu o cerere de decizie preliminară atunci când au nelămuriri, precum în cauza principală, cu privire la interpretarea dreptului Uniunii (Hotărârea Elchinov, citată anterior, punctul 25, și Hotărârea din 20 octombrie 2011, Interedil, C-396/09, Rep., p. I-9915, punctul 35).

- 68 O normă de drept național în temeiul căreia aprecierile unei instanțe superioare sunt obligatorii pentru o altă instanță națională nu poate, așadar, retrage acestei din urmă instanțe posibilitatea de a sesiza Curtea cu întrebări privitoare la interpretarea dreptului Uniunii care face obiectul acestor aprecieri juridice. Astfel, această din urmă instanță trebuie să fie liberă, în cazul în care consideră că aprecierea juridică efectuată de instanța superioară ar putea să o determine să pronunțe o hotărâre contrară dreptului Uniunii, să sesizeze Curtea cu întrebările care o preocupă (Hotărârea din 9 martie 2010, ERG și alții, C-378/08, Rep., p. I-1919, punctul 32, și Hotărârea Elchinov, citată anterior, punctul 27).
- 69 În această etapă, trebuie subliniat că instanța națională, care a exercitat posibilitatea conferită acesteia de articolul 267 TFUE, este obligată să urmeze, în ceea ce privește soluționarea litigiului principal, interpretarea dispozițiilor în cauză dată de Curte și, dacă este cazul, trebuie să înlăture aprecierile instanței superioare în situația în care, având în vedere interpretarea menționată, consideră că acestea nu sunt conforme cu dreptul Uniunii (Hotărârea Elchinov, citată anterior, punctul 30).
- 70 Principiile enunțate la punctele anterioare sunt de asemenea obligatorii pentru instanța de trimitere atunci când este vorba despre poziția juridică exprimată, în prezentul litigiu principal, de instanța constituțională a statului membru în cauză, întrucât rezultă dintr-o jurisprudență constantă că nu se poate admite ca normele de drept național, fie ele chiar de natură constituțională, să aducă atingere unității și eficacității dreptului Uniunii (Hotărârea din 17 decembrie 1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, Rec., p. 1125, punctul 3, și Hotărârea din 8 septembrie 2010, Winner Wetten, C-409/06, Rep., p. I-8015, punctul 61). De altfel, Curtea a stabilit deja că principiile menționate se aplică în ceea ce privește raporturile dintre o instanță constituțională și orice altă instanță națională (Hotărârea din 22 iunie 2010, Melki și Abdeli, C-188/10 și C-189/10, Rep., p. I-5667, punctele 41-45).
- 71 Norma națională care obligă Najvyšší súd Slovenskej republiky să urmeze poziția juridică a Ústavný súd Slovenskej republiky nu poate, așadar, să împiedice instanța de trimitere să sesizeze Curtea cu o cerere de decizie preliminară în orice moment al procedurii pe care îl consideră adecvat și să se îndepărteze, dacă este cazul, de aprecierile exprimate de Ústavný súd Slovenskej republiky care s-ar dovedi contrare dreptului Uniunii.
- 72 În sfârșit, în calitate de curte supremă, Najvyšší súd Slovenskej republiky este chiar obligată să sesizeze Curtea cu o cerere de decizie preliminară atunci când constată că fondul litigiului privește un aspect de soluționat care se încadrează în sfera primului paragraf al articolului 267 TFUE. Astfel, posibilitatea sesizării instanței constituționale a statului membru în cauză cu o cale de atac îndreptată împotriva deciziilor unei instanțe naționale, cale de atac limitată la examinarea unei eventuale încălcări a drepturilor și a libertăților garantate de Constituția națională sau de o convenție internațională, nu poate constitui un temei pentru a se considera că această instanță națională nu poate fi calificată drept instanță ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern în sensul articolului 267 al treilea paragraf TFUE.
- 73 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 267 TFUE trebuie interpretat în sensul că o instanță națională, precum instanța de trimitere, are obligația de a sesiza din oficiu Curtea cu o cerere de decizie preliminară chiar dacă se pronunță în urma unei trimiteri spre rejudecare după casarea primei sale decizii de către instanța constituțională a statului membru în cauză și chiar dacă o normă națională o obligă să soluționeze litigiul urmând poziția juridică exprimată de această din urmă instanță.

Cu privire la a doua întrebare

- 74 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 96/61 trebuie interpretată în sensul că impune ca publicul interesat să aibă acces, încă de la începutul procedurii de autorizare a unui depozit de deșeuri, la o decizie de urbanism referitoare la

amplasarea acestei instalații. Instanța de trimitere ridică de asemenea problema dacă refuzul de a pune această decizie la dispoziția publicului poate fi justificat prin invocarea unui secret comercial care ar proteja informațiile pe care le cuprinde sau, în cazul în care nu este posibilă o astfel de justificare, dacă poate fi regularizat prin accesul la respectiva decizie oferit publicului interesat în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță.

- 75 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că din decizia de trimitere reiese că instalația în discuție în litigiul principal constituie un depozit de deșuri care primește mai mult de 10 tone de deșuri pe zi sau cu o capacitate totală de peste 25 000 de tone de deșuri. Acesta se încadrează, așadar, în domeniul de aplicare al Directivei 96/61, astfel cum rezultă din articolul 1 din aceasta coroborat cu punctul 5.4 din anexa I la respectiva directivă.
- 76 Articolul 15 din această directivă prevede participarea publicului interesat la procesul de eliberare a unei autorizații pentru instalații noi și precizează că această participare se desfășoară în condițiile prevăzute în anexa V la directiva menționată. Această anexă impune comunicarea către public, printre altele, a detaliilor privind autoritățile de la care pot fi obținute informații relevante, precum și precizarea momentului și a locului în care aceste informații vor fi puse la dispoziția publicului.
- 77 Aceste norme privind participarea publicului trebuie interpretate în lumina și ținând seama de dispozițiile Convenției de la Aarhus, la care trebuie „aliniată în mod adecvat” legislația Uniunii, după cum reiese din considerentul (5) al Directivei 2003/35, care a modificat în parte Directiva 96/61 (Hotărârea din 12 mai 2011, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen, C-115/09, Rep., p. I-3673, punctul 41). Or, articolul 6 alineatul (6) din convenția menționată prevede că publicul interesat trebuie să poată avea acces la toate informațiile relevante pentru un proces decizional referitor la autorizarea activităților menționate în anexa I la respectiva convenție, printre care se numără și depozitele de deșuri care primesc mai mult de 10 tone de deșuri pe zi sau cu o capacitate totală de peste 25 000 de tone de deșuri.
- 78 Prin urmare, publicul interesat de procedura de autorizare prevăzută de Directiva 96/61 trebuie, în principiu, să aibă acces la toate informațiile relevante pentru respectiva procedură.
- 79 Reiese din decizia de trimitere și din dosarul prezentat Curții că decizia de urbanism privind amplasarea instalației în discuție în litigiul principal constituie una dintre măsurile pe baza cărora va fi luată decizia finală de a autoriza sau de a nu autoriza această instalație și că aceasta cuprinde informații referitoare la efectele proiectului asupra mediului, la condițiile impuse operatorului pentru a limita aceste efecte, la obiecțiile ridicate de părțile la procedura de urbanism și la motivele care au determinat alegerile făcute de autoritatea competentă pentru a elibera această decizie de urbanism. În plus, normele naționale aplicabile impun ca această decizie să fie anexată la cererea de autorizare adresată autorității competente. Rezultă că decizia de urbanism menționată trebuie să fie considerată un act care cuprinde informații relevante în sensul anexei V la Directiva 96/61 și că, așadar, publicul interesat trebuie, în principiu, să poată avea acces la aceasta în cursul procedurii de autorizare a instalației menționate.
- 80 Cu toate acestea, din articolul 15 alineatul (4) din Directiva 96/61 rezultă că participarea publicului interesat poate fi limitată de restricțiile prevăzute la articolul 3 alineatele (2) și (3) din Directiva 90/313. La data faptelor din cauza principală, Directiva 90/313 fusese însă abrogată și înlocuită de Directiva 2003/4. Trebuie să se considere, ținând seama de tabelul de corespondență anexat la această din urmă directivă, de obligația de a alinia legislația Uniunii la Convenția de la Aarhus și de modul de redactare a articolului 15 din Directiva 96/61 reținut cu ocazia codificării sale ulterioare prin Directiva 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 24, p. 8), că articolul 15 alineatul (4) din Directiva 96/61 trebuie interpretat ca făcând trimitere la restricțiile prevăzute la articolul 4 alineatele (1), (2) și (4) din Directiva 2003/4.

- 81 Potrivit articolului 4 alineatul (2) primul paragraf litera (d) menționat, statele membre pot prevedea respingerea unei cereri de informații atunci când dezvăluirea lor ar afecta în mod negativ confidențialitatea informațiilor comerciale sau industriale, în cazul în care legislația internă sau dreptul Uniunii prevede o astfel de confidențialitate în vederea protejării unui interes economic legitim.
- 82 Cu toate acestea, ținând seama în special de importanța locului în care se desfășoară unele sau altele dintre activitățile avute în vedere de Directiva 96/61 și astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 79 din prezenta hotărâre, ipoteza de mai sus nu se poate aplica în cazul deciziei prin care o autoritate publică autorizează, prin raportare la normele de urbanism aplicabile, amplasarea unei instalații care se încadrează în domeniul de aplicare al acestei directive.
- 83 Chiar presupunând că nu ar fi exclus ca, în mod excepțional, anumite elemente care figurează în motivarea unei decizii de urbanism să poată conține informații comerciale sau industriale confidențiale, este indiscutabil, în speță, că protecția confidențialității unor astfel de informații a fost utilizată, cu încălcarea articolului 4 alineatul (4) din Directiva 2003/4, pentru a refuza publicului interesat orice formă de acces, chiar și parțial, la decizia de urbanism referitoare la amplasarea instalației în discuție în litigiul principal.
- 84 Rezultă că refuzul de a pune la dispoziția publicului interesat decizia de urbanism privind amplasarea instalației în discuție în litigiul principal în cursul procedurii administrative desfășurate în primă instanță nu era justificat de excepția prevăzută la articolul 15 alineatul (4) din Directiva 96/61. Prin urmare, este necesar ca instanța de trimitere să știe dacă accesul la această decizie oferit publicului interesat în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță este suficient pentru a regulariza viciul de procedură care afectează procedura administrativă desfășurată în primă instanță și, în consecință, pentru a exclude o încălcare a articolului 15 din Directiva 96/61.
- 85 În lipsa unor norme stabilite în acest domeniu de dreptul Uniunii, ordinea juridică a fiecărui stat membru este cea care trebuie să definească modalitățile procedurale care urmăresc să asigure garantarea drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii, cu condiția însă ca acestea să nu fie mai puțin favorabile decât cele care se aplică procedurilor similare de natură internă (principiul echivalenței) și să nu facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) (Hotărârea din 14 decembrie 1995, Peterbroeck, C-312/93, Rec., p. I-4599, punctul 12, și Hotărârea din 12 iulie 2012, VALE Építési, C-378/10, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 86 În ceea ce privește principiul echivalenței, acesta impune ca toate normele aplicabile acțiunilor să se aplice fără distincție atât acțiunilor întemeiate pe încălcarea dreptului Uniunii, cât și celor întemeiate pe nerespectarea dreptului intern (a se vedea în special Hotărârea din 19 iulie 2012, Littlewoods Retail și alții, C-591/10, punctul 31, precum și Hotărârea din 4 octombrie 2012, Byankov, C-249/11, punctul 70). Este, așadar, de competența instanței naționale să verifice dacă dreptul național permite regularizarea viciilor de procedură comparabile de natură internă în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță.
- 87 În ceea ce privește principiul efectivității, deși dreptul Uniunii nu se poate opune posibilității ca normele naționale aplicabile să permită, în anumite cazuri, regularizarea operațiunilor sau a actelor nelegale în raport cu acesta, o astfel de posibilitate este supusă condiției de a nu oferi persoanelor interesate ocazia să eludeze sau să nu aplice normele de drept al Uniunii și de a rămâne o excepție (Hotărârea din 3 iulie 2008, Comisia/Irlanda, C-215/06, Rep., p. I-4911, punctul 57).
- 88 În această privință, este important de subliniat că articolul 15 din Directiva 96/61 impune statelor membre obligația de a oferi publicului interesat șanse efective de a participa încă de la început la procedura de eliberare a unei autorizații. Această dispoziție trebuie să fie interpretată în lumina considerentului (23) al respectivei directive, potrivit căruia publicul trebuie să aibă acces, înainte de luarea oricărei decizii, la informațiile referitoare la cererile de autorizații pentru noile instalații, și a

articolului 6 din Convenția de la Aarhus, care prevede, pe de o parte, că participarea publicului începe din etapa incipientă a procesului, în momentul în care toate opțiunile și soluțiile sunt încă posibile, iar publicul poate avea o influență reală, și, pe de altă parte, că publicul trebuie să aibă acces la informațiile relevante de îndată ce sunt disponibile. Rezultă că publicul interesat trebuie să dispună de toate informațiile relevante încă din etapa procedurii administrative desfășurate în primă instanță, înainte de adoptarea unei prime decizii, în măsura în care aceste informații sunt disponibile la data la care se desfășoară această fază a procedurii.

- 89 În ceea ce privește aspectul dacă principiul efectivității se opune unei regularizări a procedurii în a doua instanță prin punerea la dispoziția publicului a documentelor relevante care nu au fost accesibile în cursul procedurii administrative desfășurate în primă instanță, reiese din informațiile transmise de instanța de trimitere că, potrivit legislației naționale aplicabile, organul administrativ care se pronunță în a doua instanță are posibilitatea să modifice decizia administrativă adoptată în primă instanță. Trebuie însă ca instanța de trimitere să verifice dacă, pe de o parte, în cadrul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță sunt încă posibile toate opțiunile și soluțiile în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 96/61, interpretat în lumina articolului 6 alineatul (4) din Convenția de la Aarhus, și dacă, pe de altă parte, regularizarea în această etapă a procedurii prin punerea la dispoziția publicului interesat a documentelor relevante îi mai permite publicului respectiv să aibă o influență reală asupra rezultatului procesului decizional.
- 90 În consecință, principiul efectivității nu se opune posibilității ca un refuz nejustificat de punere la dispoziția publicului interesat a deciziei de urbanism în discuție în litigiul principal în cursul procedurii administrative desfășurate în primă instanță să fie regularizat în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță, cu condiția ca toate opțiunile și soluțiile să fie încă posibile și ca regularizarea în această etapă a procedurii să îi mai permită publicului interesat să aibă o influență reală asupra rezultatului procesului decizional, aspecte care trebuie verificate de instanța națională.
- 91 Prin urmare, urmează să se răspundă la a doua întrebare că Directiva 96/61 trebuie interpretată în sensul că:
- impune ca publicul interesat să aibă acces la o decizie de urbanism, precum cea în discuție în litigiul principal, încă de la începutul procedurii de autorizare a instalației în cauză;
 - nu permite autorităților naționale competente să refuze publicului interesat accesul la o astfel de decizie bazându-se pe protecția confidențialității informațiilor comerciale sau industriale prevăzute de legislația internă sau de dreptul Uniunii în vederea protejării unui interes economic legitim și
 - nu se opune posibilității ca un refuz nejustificat de punere la dispoziția publicului interesat a unei decizii de urbanism, precum cea în discuție în litigiul principal, în cursul procedurii administrative desfășurate în primă instanță să fie regularizat în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță, cu condiția ca toate opțiunile și soluțiile să fie încă posibile și ca regularizarea în această etapă a procedurii să îi mai permită publicului interesat să aibă o influență reală asupra rezultatului procesului decizional, aspecte care trebuie verificate de instanța națională.

Cu privire la a treia întrebare

- 92 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 85/337 trebuie interpretată în sensul că se opune posibilității ca validitatea unui aviz referitor la evaluarea efectelor asupra mediului ale unui proiect să fie prelungită în mod valabil mai mulți ani după adoptarea acestui aviz și dacă impune efectuarea, în acest caz, a unei noi evaluări a efectelor asupra mediului ale respectivului proiect.

- 93 În această privință, înșpekcia, precum și guvernele slovac și ceh susțin că Directiva 85/337 nu este aplicabilă, *ratione temporis*, în ceea ce privește situația avută în vedere de instanța de trimitere.
- 94 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că principiul ca proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului să fie supuse unei evaluări de mediu nu este aplicabil în cazurile în care data introducerii formale a cererii de autorizare a unui proiect este anterioară datei la care expiră termenul de transpunere a Directivei 85/337 (Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Germania, C-431/92, Rec., p. I-2189, punctele 29 și 32, precum și Hotărârea din 18 iunie 1998, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, C-81/96, Rec., p. I-3923, punctul 23).
- 95 Astfel, această directivă are în vedere într-o mare măsură proiecte de o anvergură considerabilă, a căror realizare necesită foarte adesea un timp îndelungat. Prin urmare, nu ar fi oportun să fie îngreunate și prelungite, ca urmare a cerințelor specifice impuse de directiva menționată, proceduri care sunt deja complexe la nivel național și să fie afectate situații juridice deja constituite (Hotărârea Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, citată anterior, punctul 24).
- 96 În speță, reiese din dosarul prezentat Curții că demersurile operatorului instalației în vederea obținerii autorizației de a realiza proiectul de depozit de deșuri în discuție în litigiul principal au fost inițiate la 16 decembrie 1998, prin depunerea unei cereri de evaluare a efectelor asupra mediului ale respectivului proiect. Or, rezultă din articolul 2 din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, Republicii Estonia, Republicii Cipru, Republicii Letonia, Republicii Lituania, Republicii Ungare, Republicii Malta, Republicii Polone, Republicii Slovenia și Republicii Slovace și adaptările tratatelor care stau la baza Uniunii Europene (JO 2003, L 236, p. 33) că Directiva 85/337 trebuia să fie transpusă de Republica Slovacă începând cu data aderării acestui stat membru la Uniune, și anume de la 1 mai 2004.
- 97 Cu toate acestea, este necesar să se arate că acordarea de către administrația slovacă a autorizației de a realiza depozitul de deșuri în discuție în litigiul principal a necesitat trei proceduri succesive, fiecare dintre acestea având ca rezultat adoptarea unei decizii.
- 98 Cererile operatorului instalației referitoare la primele două proceduri au fost introduse la 16 decembrie 1998 și, respectiv, la 7 august 2002, deci înainte de expirarea termenului de transpunere a Directivei 85/337. În schimb, cererea de acordare a unei autorizații integrate a fost prezentată la 25 septembrie 2007, așadar, după expirarea acestui termen. Prin urmare, este necesar să se stabilească dacă depunerea primelor două cereri poate fi considerată ca reprezentând inițierea formală a procedurii de autorizare în sensul jurisprudenței amintite la punctul 94 din prezenta hotărâre.
- 99 În această privință, este important mai întâi să se constate că cererile prezentate în cadrul primelor două etape ale procedurii sunt diferite de simplele contacte informale care nu ar fi de natură să indice inițierea formală a procedurii de autorizare (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Germania, citată anterior, punctul 32).
- 100 Trebuie subliniat apoi că evaluarea efectelor asupra mediului finalizată în 1999 a fost efectuată pentru a permite realizarea proiectului de depozit de deșuri care a făcut obiectul autorizației integrate. Desfășurarea ulterioară a procedurii și, în special, eliberarea autorizației de construire se bazează pe această evaluare. Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 115 din concluzii, faptul că, în dreptul slovac, evaluarea efectelor asupra mediului se realizează separat față de procedura de autorizare propriu-zisă nu poate extinde domeniul de aplicare *ratione temporis* al Directivei 85/337.
- 101 Tot astfel, reiese din considerațiile care figurează la punctul 79 din prezenta hotărâre că decizia de urbanism privind amplasarea depozitului de deșuri în discuție în litigiul principal constituie o etapă indispensabilă pentru ca operatorul instalației să fie autorizat să realizeze proiectul de depozit de deșuri în cauză. Această decizie impune de altfel un anumit număr de condiții operatorului instalației în cadrul realizării proiectului său.

- 102 Or, cu ocazia examinării unei proceduri comparabile, Curtea a considerat că data care trebuie să fie folosită drept punct de referință pentru a determina aplicarea în timp a unei directive care impune efectuarea unei evaluări de mediu este cea la care proiectul fusese formal prezentat, întrucât diferitele faze ale examinării unui proiect sunt atât de legate între ele încât constituie o operațiune complexă (Hotărârea din 23 martie 2006, Comisia/Austria, C-209/04, Rec., p. I-2755, punctul 58).
- 103 În sfârșit, reiese dintr-o jurisprudență constantă că o autorizație în sensul Directivei 85/337 poate fi constituită dintr-o combinație de mai multe decizii distincte atunci când procedura națională care permite inițiatorului proiectului să fie autorizat să înceapă lucrările pentru realizarea acestuia cuprinde mai multe etape succesive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Wells, C-201/02, Rec., p. I-723, punctul 52, și Hotărârea din 4 mai 2006, Comisia/Regatul Unit, C-508/03, Rec., p. I-3969, punctul 102). În consecință, în această ipoteză, data introducerii formale a cererii de autorizare a proiectului trebuie să fie stabilită ca fiind ziua în care inițiatorul proiectului a prezentat o cerere prin care se urmărește inițierea primei etape a procedurii.
- 104 Din considerațiile de mai sus rezultă că introducerea formală a cererii de autorizare a proiectului de depozit de deșeuri în discuție în litigiul principal este anterioară datei la care a expirat termenul de transpunere a Directivei 85/337. În consecință, obligațiile care decurg din această directivă nu sunt aplicabile în ceea ce privește acest proiect și, prin urmare, nu este necesar să se răspundă la cea de a treia întrebare.

Cu privire la a patra întrebare

- 105 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolele 1 și 15a din Directiva 96/61 coroborate cu articolele 6 și 9 din Convenția de la Aarhus trebuie interpretate în sensul că membrii publicului interesat trebuie să aibă posibilitatea, în cadrul căii de atac prevăzute la articolul 15a din această directivă, să solicite instanței sau organismului competent independent și imparțial instituit în conformitate cu legea să dispună măsuri provizorii de natură să suspende temporar aplicarea unei autorizații în sensul articolului 4 din directiva menționată, în așteptarea deciziei definitive care urmează să fie adoptată.
- 106 În temeiul autonomiei procedurale și sub rezerva respectării principiilor echivalenței și efectivității, statele membre dispun de o marjă de apreciere la punerea în aplicare a articolului 9 din Convenția de la Aarhus și a articolului 15a din Directiva 96/61. Acestea le revine în special sarcina de a stabili care jurisdicție sau care organism independent și imparțial instituit prin lege este competent să judece căile de atac vizate de aceste dispoziții și potrivit căror modalități procedurale, cu condiția respectării dispozițiilor sus-menționate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 octombrie 2011, Boxus și alții, C-128/09-C-131/09, C-134/09 și C-135/09, Rep., p. I-9711, punctul 52).
- 107 Pe de altă parte, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că instanța națională sesizată cu un litigiu căruia i se aplică dreptul Uniunii trebuie să fie în măsură să încuviințeze măsuri provizorii pentru a garanta deplina eficacitate a hotărârii judecătorești ce se va pronunța cu privire la existența drepturilor invocate în temeiul dreptului Uniunii (Hotărârea din 19 iunie 1990, Factortame și alții, C-213/89, Rec., p. I-2433, punctul 21, și Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet, C-432/05, Rep., p. I-2271, punctul 67).
- 108 Trebuie adăugat că dreptul de a exercita o cale de atac prevăzută la articolul 15a din Directiva 96/61 trebuie interpretat în lumina obiectivului acestei directive. Curtea a statuat deja că acest obiectiv, astfel cum este definit la articolul 1 din directiva menționată, este prevenirea și controlul integrat al poluării prin punerea în aplicare a unor măsuri destinate prevenirii sau reducerii emisiilor în aer, apă sau sol care provin din activitățile menționate în anexa I, pentru a se atinge un nivel înalt de protecție a mediului (Hotărârea din 22 ianuarie 2009, Association nationale pour la protection des eaux et rivières și OABA, C-473/07, Rep., p. I-319, punctul 25, și Hotărârea din 15 decembrie 2011, Møller, C-585/10, Rep., p. I-13407, punctul 29).

- 109 Or, exercitarea căii de atac prevăzute la articolul 15a din Directiva 96/61 nu ar permite să se prevină în mod eficient poluarea menționată dacă nu ar fi posibil să se evite ca o instalație care ar putea să fi beneficiat de o autorizație acordată cu încălcarea acestei directive să continue să funcționeze până la adoptarea unei decizii definitive privind legalitatea respectivei autorizații. Rezultă că necesitatea de a garanta efectivitatea dreptului de a exercita o cale de atac prevăzută la articolul 15a menționat impune ca membrii publicului interesat să aibă dreptul să solicite instanței sau organismului competent independent și imparțial să adopte măsuri provizorii de natură să prevină această poluare, inclusiv, dacă este cazul, prin suspendarea temporară a autorizației contestate.
- 110 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la cea de a patra întrebare că articolul 15a din Directiva 96/61 trebuie interpretat în sensul că membrii publicului interesat trebuie să aibă posibilitatea, în cadrul căii de atac prevăzute de această dispoziție, să solicite instanței sau organismului competent independent și imparțial instituit în conformitate cu legea să dispună măsuri provizorii de natură să suspende temporar aplicarea unei autorizații în sensul articolului 4 din această directivă, în așteptarea deciziei definitive care urmează să fie adoptată.

Cu privire la a cincea întrebare

- 111 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă o decizie a unei instanțe naționale, adoptată în cadrul unei proceduri naționale care pune în aplicare obligațiile ce rezultă din articolul 15a din Directiva 96/61 și din articolul 9 alineatele (2) și (4) din Convenția de la Aarhus, care anulează o autorizație acordată cu încălcarea dispozițiilor directivei menționate poate constitui o atingere nejustificată adusă dreptului de proprietate al operatorului unei instalații, consacrat prin articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- 112 Astfel cum a arătat avocatul general la punctele 182-184 din concluzii, condițiile stabilite de Directiva 96/61 limitează folosința dreptului de proprietate asupra suprafețelor afectate de o instalație care intră în domeniul de aplicare al acestei directive.
- 113 Cu toate acestea, dreptul de proprietate nu apare ca fiind o prerogativă absolută, ci trebuie să fie luat în considerare din perspectiva funcției sale în societate. În consecință, unele limitări pot fi aduse folosinței acestui drept, cu condiția ca acestea să răspundă efectiv unor obiective de interes general și să nu constituie, din perspectiva obiectivului urmărit, o intervenție excesivă și intolerabilă care ar aduce atingere chiar substanței dreptului astfel garantat (Hotărârea din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, Rep., p. I-6351, punctul 355, și Hotărârea din 9 martie 2010, ERG și alții, C-379/08 și C-380/08, Rep., p. I-2007, punctul 80).
- 114 În ceea ce privește obiectivele de interes general amintite anterior, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că protecția mediului figurează printre aceste obiective și poate, așadar, să justifice o limitare a folosinței dreptului de proprietate (a se vedea Hotărârea din 7 februarie 1985, ADBHU, 240/83, Rec., p. 531, punctul 13, Hotărârea din 20 septembrie 1988, Comisia/Danemarca, 302/86, Rec., p. 4607, punctul 8, Hotărârea din 2 aprilie 1998, Outokumpu, C-213/96, Rec., p. I-1777, punctul 32, precum și Hotărârea ERG și alții, citată anterior, punctul 81).
- 115 Referitor la proporționalitatea atingerii în cauză aduse dreptului de proprietate, în cazul în care se poate demonstra existența unei astfel de atingeri, este suficient să se constate că Directiva 96/61 stabilește un echilibru între cerințele acestui drept și cele legate de protecția mediului.
- 116 În consecință, trebuie să se răspundă la a cincea întrebare că o decizie a unei instanțe naționale, adoptată în cadrul unei proceduri naționale care pune în aplicare obligațiile ce rezultă din articolul 15a din Directiva 96/61 și din articolul 9 alineatele (2) și (4) din Convenția de la Aarhus, care

anulează o autorizație acordată cu încălcarea dispozițiilor directivei menționate nu poate constitui, în sine, o atingere nejustificată adusă dreptului de proprietate al operatorului unei instalații, consacrat prin articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Cu privire la cheltuielile de judecată

¹¹⁷ Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) **Articolul 267 TFUE trebuie interpretat în sensul că o instanță națională, precum instanța de trimitere, are obligația de a sesiza din oficiu Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară chiar dacă se pronunță în urma unei trimiteri spre rejudecare după casarea primei sale decizii de către instanța constituțională a statului membru în cauză și chiar dacă o normă națională o obligă să soluționeze litigiul urmând poziția juridică exprimată de această din urmă instanță.**
- 2) **Directiva 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006, trebuie interpretată în sensul că:**
 - **impune ca publicul interesat să aibă acces la o decizie de urbanism, precum cea în discuție în litigiul principal, încă de la începutul procedurii de autorizare a instalației în cauză;**
 - **nu permite autorităților naționale competente să refuze publicului interesat accesul la o astfel de decizie bazându-se pe protecția confidențialității informațiilor comerciale sau industriale prevăzute de legislația internă sau de dreptul Uniunii în vederea protejării unui interes economic legitim și**
 - **nu se opune posibilității ca un refuz nejustificat de punere la dispoziția publicului interesat a unei decizii de urbanism, precum cea în discuție în litigiul principal, în cursul procedurii administrative desfășurate în primă instanță să fie regularizat în cursul procedurii administrative desfășurate în a doua instanță, cu condiția ca toate opțiunile și soluțiile să fie încă posibile și ca regularizarea în această etapă a procedurii să îi mai permită publicului interesat să aibă o influență reală asupra rezultatului procesului decizional, aspecte care trebuie verificate de instanța națională.**
- 3) **Articolul 15a din Directiva 96/61, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 166/2006, trebuie interpretat în sensul că membrii publicului interesat trebuie să aibă posibilitatea, în cadrul căii de atac prevăzute de această dispoziție, să solicite instanței sau organismului competent independent și imparțial instituit în conformitate cu legea să dispună măsuri provizorii de natură să suspende temporar aplicarea unei autorizații în sensul articolului 4 din directiva menționată, în așteptarea deciziei definitive care urmează să fie adoptată.**
- 4) **O decizie a unei instanțe naționale, adoptată în cadrul unei proceduri naționale care pune în aplicare obligațiile ce rezultă din articolul 15a din Directiva 96/61, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 166/2006, și din articolul 9 alineatele (2) și (4) din**

Convenția privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005, care anulează o autorizație acordată cu încălcarea dispozițiilor directivei menționate nu poate constitui, în sine, o atingere nejustificată adusă dreptului de proprietate al operatorului unei instalații, consacrat prin articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Semnături